DIST ਕੁਲੈਕਟਰ ਸਤਾਰਾ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਬਨਾਮ.

ਮੰਗੇਸ਼ ਨਿਵਰੁਤੀ ਕਾਸ਼ਿਦ

(2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2723)

ਅਕਤੂਬਰ 01, 2019

[ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ ਅਤੇ ਕੇ.ਐਮ. ਜੋਸੇਫ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਐਕਟ, 2000: ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਦੁਆਰਾ 30.7.2011 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। , ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਭਾਗ, 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.6(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ - ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ 35 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ - ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ* ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 30.07.2011 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਸੂਲੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਲਡ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ - 31.8.2012 ਨੂੰ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕਬੀਲਿਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਰੀ ਦਾ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ) ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਿਯਮ, 2012 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ - ਇਹ ਮੁੱਦਾ 30.07.2011 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। 31.08.2012 ਨੂੰ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਨਿਯਮ - ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਚੋਣ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ - ਆਯੋਜਿਤ: ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ * ਵਿੱਚ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਲ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਤੋਂ ਇਨਪੁਟ ਸਿਰਫ ਚੋਣਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ , ਲੋੜ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ - ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਸਰਤ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ - ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮੂਲੀ ਸ਼ੱਕ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਓ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਾ ਮਿਲੇ - ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - 30.7.2011 ਅਤੇ 31.8.2012 ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਭਿਆਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਕਿ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਢੁਕਵੇਂ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ - ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਨ। 2000 ਦਾ ਐਕਟ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ - ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ - ਕਲਾ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ, ਸਿਰਫ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ। 142 – ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਬੀਲੇ, ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਰੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਿਯਮ, 2012)।

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ: ਆਰਟਸ.141 ਅਤੇ 142 - ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼/ਦਿਸ਼ਾ-ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨਾ - ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ - ਆਯੋਜਿਤ: ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਇਹ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ, ਆਰਟ. 32 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕੇ ਜਾਂਦੇ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ - ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ।

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਕਾਨੂੰਨ: ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ/ਸਪੁਰਦ ਕੀਤੇ ਕਾਨੂੰਨ - 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.6(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਮਿਤੀ 30.7.2011 - ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ* ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਆਯੋਜਤ: ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਵਿੱਚ ਚੋਣਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਥਾਰਟੀ - ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ s.6(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ - ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ - ਚੁਣੌਤੀ ਇਹ ਕੇਸ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨਕ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਏ ਸਿਧਾਂਤ - ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਬਣਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰੇ। ਨੀਤੀ ਦਾ - ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਡੀਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾ ਨਿਯਮ)।

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ

ਆਯੋਜਤ: 1. ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ 1.1 ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੰਗਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-2 ਕੇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ, ਪੱਥਰ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਬੇਇੱਜ਼ਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ

ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਰਗਰਮੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਖਲਾਅ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਭਰਿਆ। ਇਹ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜੋੜ ਕੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਂ ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 24, 25] [706-ਬੀ-ਈ]

ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1994) 6 SCC 241 : [1994] 3 Suppl. SCR 50; ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. v. ਵਧੀਕ ਕਮਰ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਕਾਸ, ਠਾਣੇ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1997) 5 SCC 437 : [1997] 3 SCR 1056; (ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-2) - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

1.2 ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-2 ਕੇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੋਧ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਕਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 30.7.2011 ਦੀ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 6(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਡੈਲੀਗੇਟਿਡ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀ ਕੇਵਲ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਪਦੰਡ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ

ਕਾਨੂੰਨ/ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 26] [707-FG; 708-ਏ-ਡੀ]

2.1 ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਤੋਂ ਇਨਪੁਟ ਸਿਰਫ ਚੋਣਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ, ਇਹ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਸਰਤ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮੂਲੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਾਭ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਪਾਲਣਾ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। [ਪੈਰਾ 27] [708-ਈ-ਜੀ; 709- ਏ-ਬੀ]

2.2 ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲਾ ਇਸ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ (ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ ਗਈ) . ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ। ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, 30.7.2011 (ਜਦੋਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਅਤੇ 31.8.2012 (ਜਦੋਂ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ। ਮੁਸੀਬਤ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਚੋਣ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹਨ। ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ। ਇਹ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪਾਰਾ 28, 29] [709-C-F]

3. ਤਾਜ਼ਾ ਅਭਿਆਸ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਥਾਤ 31.3.2020 ਨੂੰ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਚੰਗੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਜਿੱਥੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਕਵਾਇਦ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। [ਪਰਾ 31] [੭੧੦-ਏ-ਸੀ]

ਦਯਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੁਧੀਰ ਬਾਥਮ ਅਤੇ ਹੋਰ। (2012) 1 SCC 333 : [2011] 15 SCR 1092 ; ਬੰਧੂਆ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ. (1984) 3 SCC 161 : [1984] 2 SCR 67; ਵਿਨੀਤ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ। ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1998) 1 SCC 226 : [1997] 6 Suppl. SCR 595 ; ਵਿਸਾਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ (1997) 6 SCC 241 : [1997] 3 Suppl. SCR 404 ; ਆਦਿਵਾਸੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਲਵੇਤੀ ਗਿਰੀ ਅਤੇ ਹੋਰ। (1995) 4 SCC 32 : [1995] 3 SCR 430 - 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[1994] 3 ਸਪਲ. SCR 50 ਪੈਰਾ 2 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1997] 3 SCR 1056 ਪੈਰਾ 4 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[2011] 15 SCR 1092 ਪੈਰਾ 11 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1984] 2 ਐਸਸੀਆਰ 67 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।
1997[6 ਸਪਲ. SCR 595 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ
[1997] 3 ਸਪਲ. SCR 404 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

[1995] 3 SCR 430 ਪੈਰਾ 25 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2015 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2723।

2012 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 853 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਨਿਆਂਇਕ ਦੇ 04.05.2012 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਨਾਲ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2727, 2728, 2729, 2730-2731, 2732, 2734 2015 ਦੇ. ਵਿਨੈ ਨਵਰੇ, ਬੀ. ਐਚ. ਮਾਰਲਾਪੱਲੇ, ਅਤੁਲ ਯਸ਼ਵੰਤ ਚਿਤਲੇ, ਜਤਿੰਦਰ ਮੋਹਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ੍ਰ. ਸਲਾਹਕਾਰ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਭਾ ਆਰ.ਸ਼ਰਮਾ, ਨਿਸ਼ਾਂਤ ਆਰ. ਕਟਨੇਸ਼ਵਰਕਰ, ਅਨੂਪ ਕੰਧਾਰੀ, ਪ੍ਰਵੀਨ ਸਤਲੇ, ਰਾਜੀਵ ਸ਼ੰਕਰ ਦਿਵੇਦੀ, ਆਦਿਤਿਆ ਏ. ਪਾਂਡੇ, ਕੇ.ਐਨ. ਰਾਏ, ਲਕਸ਼ਮੀ ਰਮਨ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਕੇਸ਼ਵਰਾਵ ਅਦਸੂਰੇ, ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਐਮ. ਜਾਧਵ, ਮਿਸ. ਆਸ਼ਾ ਗੋਪਾਲਨ ਨਾਇਰ, ਅੰਕੋਲੇਕਰ ਗੁਰੂਦੱਤਾ, ਅਮੋਲ ਨਿਰਮਲਕੁਮਾਰ ਸੂਰਯਵੰਸ਼ੀ, ਸੁਧਾਂਸ਼ੂ ਐੱਸ. ਚੌਧਰੀ, ਸੰਜੇ ਕੁਮਾਰ ਤਿਆਗੀ, ਜ਼ੈਦ ਅਲੀ ਸਬਜ਼ਪੋਸ਼, ਤਮੀਮ ਕਾਦਰੀ, ਸਈਦ ਕਾਦਰੀ, ਕੁ. ਉਦਿਤਾ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਿਰੀਸ਼ ਕੇ. ਦੇਸ਼ਪਾਂਡੇ, ਰੁਚਾ ਪ੍ਰਵੀਨ ਮੰਡਲਿਕ, ਮੋਹਿਤ ਗੌਤਮ, ਮਿਸ. ਸੁਚਿਤਰਾ ਅਤੁਲ ਚਿਤਲੇ, ਕੁ. ਤਨਵੀ ਕੱਕੜ, ਅੰਸ਼ ਪਾਂਡੇ, ਝਾਵਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਜੀਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਾਂਸ਼ੂ ਕੌਸ਼ਲ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਕੁਨਾਲ ਚੀਮਾ, ਅਮਿਤ ਸ਼ਰਮਾ, ਦੀਪੇਸ਼ ਸਿਨਹਾ, ਕੁ. ਅਦਿਤੀ ਪਾਰਖੀ, ਰਾਹੁਲ ਚਿਟਨਿਸ, ਚੰਦਰ ਸ਼ੇਖਰ ਆਸ਼ਰੀ, ਸਤਿਆਜੀਤ ਏ. ਦੇਸਾਈ, ਕੁ. ਅਨਘਾ ਐਸ.ਦੇਸਾਈ, ਸ਼ੋਬਿਤ ਦਿਵੇਦੀ, ਜੀ.ਐਸ. ਗਰੇਵਾਲ, ਹਿਤੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਕੁ. ਮੀਨਾਕਸ਼ੀ ਤਲਵਾਰ, ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਸੀ.ਐਸ.ਐਨ. ਮੋਹਨ ਰਾਓ, ਆਰ.ਵੀ. ਕਾਮੇਸ਼ਵਰਨ, ਗਗਨ ਗੁਪਤਾ, ਉਦੈ ਬੀ. ਦੂਬੇ, ਭਾਰਗਵ ਵੀ. ਦੇਸਾਈ, ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ.

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਸੰਜੇ ਕਿਸ਼ਨ ਕੌਲ, ਜੇ.

1. ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਘੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ (ਸੰਵਿਧਾਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ) ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਹੇਠਲੇ ਸਮਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਭਾਵ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ (ਲਈ ਛੋਟਾ 'SC') ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ (ਛੋਟੇ 'ST' ਲਈ)। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 15 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਤਕਰੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 16 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਨਤਕ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮੌਕੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਉਪਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 17, ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਖਾਤਮਾ, ਇਸ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਸੀ।

2. ਉਪਰੋਕਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਇਸ ਨੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਗੈਰ-ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਏ। ਇਹ ਸਥਾਨਕ ਸਮੱਸਿਆ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂ-ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਚਰਚਾ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਬਨਾਮ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਓ.ਆਰ.ਐਸ.1 (ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ)।

3. ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੀ ਭੈਣ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਜੋ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ 'ਹਿੰਦੂ ਕੋਲੀ' ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੋਣ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਗਲਤ ਪਾਏ ਗਏ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਭੈਣ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 3 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਧਾਰਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਾਜ ਨੂੰ ਸਾਡੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਅਤੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਸੁਧਾਰ ਹੋ ਸਕੇ। , ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉੱਤਮਤਾ, ਰੁਤਬੇ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜੀਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਝੂਠੇ ਸਮਾਜਿਕ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਵੀ ਦਾਖਲਾ, ਜਾਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਰਿਜ਼ਰਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਇੱਕ ਜਨਰਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਇੱਕ ਅਯੋਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਤੋਂ ਸੀਟ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ SC/ST ਭਾਈਚਾਰੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਚੈਕ ਅਤੇ ਬੈਲੇਂਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ4 ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੰਦਰਾਂ (15) ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਪਰ ਦੋ ਨਿਰਦੇਸ਼, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਹਨ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"4. ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਗਠਿਤ ਕਰਨਗੀਆਂ, ਅਰਥਾਤ, (I) ਇੱਕ ਵਧੀਕ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਦਾ

ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, (II) ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ/ਕਬਾਇਲੀ ਭਲਾਈ/ਪੱਛੜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਕਲਿਆਣ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਅਤੇ (III) ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖੋਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ, ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਸਮੂਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਜਾਂ ਸਮੂਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਗੂੜ੍ਹਾ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇ। 5. ਹਰੇਕ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਓਵਰ-ਆਲ ਚਾਰਜ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸਥਾਨ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਾਂ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ। ਉਸ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਨਮ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ, ਜੇ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਜਾਤੀ ਆਦਿ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਗਿਆਨ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰੋਫਾਰਮਾ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਡਾਇਰੈਕਟੋਰੇਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। , ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਮਾਨਵ-ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਨਸਲੀ ਗੁਣਾਂ, ਦੇਵਤਾ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜ, ਵਿਆਹ ਦੀ ਵਿਧੀ, ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ, ਲਾਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਫ਼ਨਾਉਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਤਾਂ ਜਾਂ ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਆਦਿਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਆਦਿ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ।

4. ਇਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 14 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:

“14. ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ 'ਤੇ ਦਾਖਲ/ਨਿਯੁਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ 'ਤੇ ਰਾਜ ਲਈ ਬਚਣਯੋਗ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੇਖੋ ਕਿ ਅਸਲ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ/ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ ਜਾਂ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਲਾਭ ਅਤੇ

ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਬੇਈਮਾਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਹਰਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।"

ਇੰਝ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ 2.9.1994 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਕੁਝ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਲੋੜਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ, ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਨੂੰ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। v. ਵਧੀਕ Commr., Tribal Development, Thane and Others.5 (ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-2) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ:

"3. ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੰਬਰ (iv) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (ਬੀ) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਈ ਅਸੁਵਿਧਾ ਦੀ ਵੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਲਈ, ਤਿੰਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਤਿੰਨ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ/ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਕੋਰਮ ਵਾਲੇ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਪੈਰਾ 4 ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ। ਪੁਣੇ, ਨਾਸਿਕ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ, ਮੁੰਬਈ, ਪੁਣੇ, ਨਾਸਿਕ, ਔਰੰਗਾਬਾਦ, ਅਮਰਾਵਤੀ ਅਤੇ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੌਜੂਦ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਨਿਰੋਧਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਛੇ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਗੀਆਂ। ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਢੋਲਕੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਵੀ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਫੋਰੈਸਟਿਡ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵੀ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੀਆਂ ਕਿ ਕੀ ਇਨਕਾਰ ਗਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਕਾਰ ਗਲਤ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਹ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੇਣ ਲਈ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ।

4. ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ (c) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਖੇਡ ਵਿਭਾਗ ਲਈ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ) - ਸਬੰਧਤ ਮਾਲ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ; ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਅਫ਼ਸਰ-ਮੈਂਬਰ; ਅਤੇ ਰਿਸਰਚ ਅਫਸਰ ਇੱਕ ਭਲਾਈ ਅਫਸਰ-ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ।

5. ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ, ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਿਕ ਕਾਨੂੰਨ। ਕਲਾਸਾਂ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ,

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਐਕਟ, 2000 ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ) 'ਐਕਟ ਆਫ 2000' ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ), ਜੋ ਕਿ 18.10.2001 ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਐਕਟ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕਬੀਲਿਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਯਮ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਐਕਟ। ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲੇ।

ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕਬੀਲਿਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਲਈ;

” 6. 2000 ਦਾ ਐਕਟ ਇੱਕ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ 'ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ' ਧਾਰਾ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(k) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਅਧੀਨ ਉਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:

"2. ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।

ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਲੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ, -

…. …. …. …. …. ….

(k) “ਪੜਚੋਲ ਕਮੇਟੀ” ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਨਿਰੋਧਕ ਕਬੀਲਿਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ। ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ;
"

6. ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ।

(1) ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ(ਸ) ਗਠਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਖੇਤਰ।

(2) ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਕਬੀਲਿਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲਾਭ ਜਾਂ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 3 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅਜਿਹੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ, ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਦਾਰਿਆਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨਾਲ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ।

(4) ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

7. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਨਾ ਤਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਹੀ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ।

8. ਐਕਟ 2000 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 7 ਕੇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਸਹਾਇਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਠਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

9. ਸਾਲ 2003 ਵਿੱਚ, 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18(1) ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ (ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਿਯਮ, 2003 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '2003 ਦੇ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), 4.6.2003 ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਯਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਰਣਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ST ਭਾਈਚਾਰੇ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ

ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ, ਸਿਵਾਏ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਨਿਯਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:

"10. ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦਾ ਗਠਨ।-

ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰੇਕ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਚੌਕਸੀ ਸੈੱਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, -

(i) ਇੱਕ ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ;

(ii) ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ (ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ);

(iii) ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ;

(iv) ਖੋਜ ਅਧਿਕਾਰੀ।

ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨਿਯਮ 12 ਦੇ ਸਬਰੂਲ (2) ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਕਰੂਟਨੀ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੂਲ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਗੇ।"

…. …. …. …. …. …. "

12. ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ

(1) ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਵਿਅਕਤੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗਾ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੇਗਾ। ਮੈਂਬਰ ਸਕੱਤਰ, ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ।

(2) ਜੇਕਰ ਸਕਰੂਟੀਨੀ ਕਮੇਟੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਕਰੂਟੀਨੀ ਕਮੇਟੀ ਸਕੂਲ, ਘਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਭੇਜੇਗੀ।

(3) ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਫਸਰ ਸਥਾਨਕ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਮੂਲ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਪਰਵਾਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਕਸਬੇ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਜਾਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਸੀ।

(4) ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਫਸਰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਾਜਿਕ ਰੁਤਬੇ ਬਾਰੇ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ।

(5) ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਜਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕਬੀਲੇ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇਗਾ।

(6) ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ ਜੋ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰੇਗੀ।

(7) ਜੇਕਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੱਚਾ ਅਤੇ ਸੱਚਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫਾਰਮ ਜੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਜੇਕਰ ਸਕਰੂਟੀਨੀ ਕਮੇਟੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਉਪਲਬਧ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਮੇਟੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦੱਸੋ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵੀ ਦੇਵੇਗੀ। ਬਕਾਇਆ ਰਸੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਰਜਿਸਟਰਡ ਡਾਕ ਦੁਆਰਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਅਫਸਰ ਦੇ. ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਇਸਦੀ ਕਾਪੀ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਵੀ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨੋਟਿਸ ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਜਾਂ ਜਵਾਬ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪੰਦਰਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਸਮਾਂ-ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਜਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਵਾਜਬ ਸਮਾਂ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(9) (ਏ) ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੇਕਰ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫਾਰਮ ਜੀ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਬੀ) ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਰਜਿਸਟਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਲੈਣਾ ਅਤੇ ਅਗਲੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ। ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਕਬੀਲੇ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ 'ਤੇ ਫਿਰ "ਰੱਦ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ" ਵਜੋਂ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 8 ਕੇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਸਹਾਇਤਾ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ।

10. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਸੀ, ਕੇਵਲ ST ਲਈ, ਅਮਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ9 ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਕਮੇਟੀ ਜਾਰੀ ਰਹੀ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ

ਤਸਦੀਕ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ST ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਸੀ। ਸ਼੍ਰੇਣੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵਿਰੋਧ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਰੀ ਰਹੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਣ 'ਤੇ, ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਇੰਨੀ ਪਾਲਣਾ ਇੱਕ 'ਸਰੂਪ' ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

11. ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਅਰਥਾਤ, ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਜੋ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 10 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵੈਧਤਾ ਲਈ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦਯਾਰਾਮ ਬਨਾਮ ਸੁਧੀਰ ਬਾਥਮ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। .11 ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੇ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਲੋੜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਜਮ ਦੇ ਨਾਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਐਕਟੀਵਿਜ਼ਮ ਅਤੇ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"22. ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 142 ਅਤੇ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ 1 ਤੋਂ 15, ਵੈਧ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਸਿਰਫ਼ ਅਸਲੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ ਅਤੇ ਜਾਅਲੀ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਲਾਅ ਭਰ ਰਹੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।"

12. 2000 ਦਾ ਐਕਟ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਵਿਆਪਕ ਕੰਪਾਸ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਲ 2011 ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸਰਕਾਰੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆਉਣ 'ਤੇ ਕੁਝ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਦਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ, 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6(1) ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮਿਤੀ 30.7.2011 ਨੂੰ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। :

“6. ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਸਦੀਕ।

(1) ਸਰਕਾਰ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ(ਸ) ਗਠਿਤ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਹਰੇਕ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ...

13. ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਮੰਗੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦੇ ਹੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਹੁਲਾਰਾ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ 35 ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪੱਧਰੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-II12 ਕੇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਧੀਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ) ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ, ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਆਈਏਐਸ) ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

"ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਆਈ.ਏ.ਐਸ.) ਨੂੰ ਉਕਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੇ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਗਠਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ (sic. .) 13 ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ।

ਹੁਣ, ਇਸ ਲਈ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਾਤੀਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਹੋਰ ਪਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਐਕਟ 2000 (2001 ਦਾ ਮਾਹ. XXIII), ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਪੈਂਤੀ ਜਿਲ੍ਹਾ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਜੋ (sic) ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣਵੀਂ ਪੋਸਟ, ਜੋ ਕਿ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 4 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਦੇਸ਼ "...ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਲਈ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣਾ ਸੀ ਜੋ (sic) ਕਿਸੇ ਸਥਾਨਕ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਚੋਣਵੇਂ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਇੱਛੁਕ... " 14. ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਹਾਣੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਚਾਰਟ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਚਾਰਟ ਨੂੰ ਵੰਡ-ਵਾਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚਾਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਪੂਰੇ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਲਈ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਅੰਕੜਿਆਂ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਸਾਡੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ:

ਪ੍ਰਪਾਤ – ਬੀ
ਹਾਈ ਕੋਰਟ, ਬੰਬੇ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 853/2012 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ।
ਸੀ . ਨੰ . 1.
ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਨਾਮ e/district --2
ਚੋਣ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਗਿਣਤੀ--4
ਜੋ ਚੋਣ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ,---5
ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਹਨ।--6
ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਚੋਣ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਵੈਧਤਾ---7
ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਦਿਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।--8
ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਦੋ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ --9
ਉਹ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਜਾਂ ਵੱਧ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। 10
ਕੁੱਲ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ—36929—1427-35505-7664-4359-388-290-36251

15. ਉਪਰੋਕਤ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਦਰਸਾਏਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਚੋਣ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮੋਹਰ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਉਸ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਕੋਈ ਸਹੀ ਤਸਦੀਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਕਾਲਮ 8

ਅਤੇ 9 ਖੁਦ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਸਰਤ ਬਾਰੇ ਜਿੰਨਾ ਘੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਉੱਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ!

16. ਇਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ, 30.7.2011 ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ, ਮਿਤੀ 4.5.2012 ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਮਤੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ (ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ14 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 30.7.2011 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਤੁਰੰਤ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ।

17. ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਾਂ ਦੇ ਇਸ ਬੈਚ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਣੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ 30.7.2012 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਰਕੂਲਰ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 2000 ਦੇ ਐਕਟ, 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਹੈ।

18. ਅਗਲਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਕਾਸ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਡੀ-ਨੋਟੀਫਾਈਡ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਵਿਮੁਕਤ ਜਾਤੀਆਂ), ਖਾਨਾਬਦੋਸ਼ ਜਨਜਾਤੀਆਂ, ਹੋਰ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ (ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਅਤੇ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ) ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ, 2012 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ '2012 ਦੇ ਨਿਯਮ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਜੋ ਕਿ 31.8.2012 ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਯਮ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਵਿਆਪਕ ਹਨ। ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਨਿਯਮ 11 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦਾ ਗਠਨ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 12 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: "

11. ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ। - ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ

(ਏ) ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨਲ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮਾਲ) ਜਾਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਆਈ.ਏ.ਐਸ.) ਜਾਂ ਵਧੀਕ ਕੁਲੈਕਟਰ (ਚੋਣ ਗ੍ਰੇਡ) ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦਾ

ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੋ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਰੈਂਕ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।
(ਬੀ) ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ) ਜਾਂ ਖੇਤਰੀ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ) ਜਾਂ ਮੰਡਲ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਅਫਸਰ ਮੈਂਬਰ
(c) ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਜਾਂ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ) ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਅਫ਼ਸਰ ਮੈਂਬਰ-ਸਕੱਤਰ

12. ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦਾ ਗਠਨ। -

(1) ਨਿਯਮ 17 ਦੇ ਅਧੀਨ ਖੇਤਰੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਗੇ, -

(a) ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਂਟ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ;

(ਬੀ) ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰ;

(c) ਪੁਲਿਸ ਇੰਸਪੈਕਟਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਪੁਲਿਸ ਕਾਂਸਟੇਬਲ।

(2) ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸਬੰਧਤ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਘਰੇਲੂ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ: ਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ, ਢੁਕਵੇਂ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ।

(3) ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਸਬੰਧਤ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।"

19. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗਣ ਦਾ ਅਖ਼ਤਿਆਰ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇਹਨਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅੱਗੇ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

20. ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਜੋ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਭਰਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਿਆਦ ਦੀ ਵਿੰਡੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ 30.7.2011 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਅਤੇ 31.8.2012 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਫੀਲਡ ਨੂੰ ਫੜੋ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਆਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਸਾਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਸਿਰਫ਼ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਬਾਡੀ ਚੋਣਾਂ, ਕਿਉਂਕਿ

ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਰਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕੀ 2003 ਦੇ ਨਿਯਮ, ਜੋ ਐਸਟੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ 'ਤੇ ਇਕ 'ਸਰੂਪ' ਸਿਧਾਂਤ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਸਾਡੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਅੰਤਰਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅੰਤਰਿਮ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਕੁਝ ਵਿਆਪਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

21. 20.1.2010 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 2527/2009 ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੈਰਾ 22 ਵਿੱਚ, ਬਾਂਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਖ, ਜੋ ਕਿ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਵਧੀਕ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵਜੋਂ ਕੁਲੈਕਟਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਪੈਸ਼ਲ ਲੀਵ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 6003/2010 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 5.7.2011 ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ, ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਭੇਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਯੋਗਤਾ 'ਤੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਸਿਰਫ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

22. ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤਿੰਨ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਸਮੂਹ ਉਹ ਸਨ ਜੋ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਆਗਾਮੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਸਨ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਵਿੱਚ ਢਿੱਲ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ (ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੈਧ ਰਹਿਣਾ ਸੀ)। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦਾ ਦੂਜਾ ਸਮੂਹ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਤੀਜਾ ਸਮੂਹ ਉਹ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਦੋਵਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਸਨ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਉਕਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਨਾਲ। ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਪਰ.

ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਮੂਹ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਚਾਰਟ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਵੇਗਾ।

23. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦੋਸ਼ੀ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਸਿਰਫ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਤੀਜੇ ਸਮੂਹ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਦੂਜੇ ਸਮੂਹ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਕੁਝ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। -II15 ਕੇਸ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਰਚਨਾ

24. ਗਲਤ ਆਦੇਸ਼ ਇੱਕ ਤਰਕ 'ਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 16 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-217 ਕੇਸ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪੱਥਰ ਵਿੱਚ ਉੱਕਰੀ ਹੋਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਾਲ ਉਲਟ, ਜਾਂ ਉਸੇ ਦੇ ਅਪਮਾਨ ਵਿੱਚ।

25. ਉਪਰੋਕਤ ਪਹਿਲੂ 'ਤੇ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਲਾਈਨ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ। ਨਿਆਂਇਕ ਸਰਗਰਮੀ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਨੂੰਨ ਖਲਾਅ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਭਰਿਆ, ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਅਸਮਰੱਥਾ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਨਿਆਂਇਕ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇਸਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਇੱਕ ਸਥਿਤੀ (ਬੰਧੂਆ ਮੁਕਤੀ ਮੋਰਚਾ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਤੇ ਹੋਰ। 18)। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਆਰਟੀਕਲ 32 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਬਹੁਤ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 141 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਾਂ, ਜਦੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਆਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀ ਹੈ (ਵਿਨੀਤ ਨਰਾਇਣ ਅਤੇ ਹੋਰ. ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ।

19)। ਇਸਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਉਦਾਹਰਨ ਵਿਸਾਕਾ ਬਨਾਮ ਰਾਜਸਥਾਨ ਰਾਜ 20 ਦਾ ਮੁੱਖ ਫੈਸਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦੀ ਬੁਰਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਉਪਾਅ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਹੋਰ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ

ਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 21 ਕੇਸ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ, ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ "ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਲਾਅ ਨੂੰ ਭਰ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ।" 22 ਇਹ ਵੇਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ, ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਸਾਡੇ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹੋਣਗੇ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ 'ਤੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਵੇ। ਆਦਿਵਾਸੀ ਕਲਿਆਣ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਆਂਧਰਾ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਲਵੇਤੀ ਗਿਰੀ ਅਤੇ ਐਨਆਰ 24) ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ:

"8. ਉਪਰੋਕਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਦੰਡ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਕਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਲਿਆਵੇ। sic.) ਅਸਲ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਰਾਖਵੇਂ ਲਾਭ ਆਦਿ, ਤਾਂ ਜੋ ਝੂਠੇ ਰਿਕਾਰਡ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਸਾਦੇ/ਜਾਅਲੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ-ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਖਤਰੇ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 14, 15, 16, 38 ਅਤੇ 39 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਛੇਦ 46 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਲਪਿਤ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

26. ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਕਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ25 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਕੁਮਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ-26 ਕੇਸ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੋਧ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਮੇਟੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ

6(1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮਿਤੀ 30.7.2011 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਵਿਕੇਂਦਰੀਕਰਣ ਕਰਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦੇ ਵੱਡੇ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਜਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਚੁਣੌਤੀ ਕੇਵਲ ਸੁਲਝੇ ਹੋਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਜਾਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਲਿਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। 27 ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਪਦੰਡ, ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 28 ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਲਕੁਲ ਅਨੁਕੂਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ/ਵਿਧਾਨਿਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਪਟਾਏ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਅਜਿਹੀ ਚੁਣੌਤੀ ਟਿਕਾਊ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਨੀਤੀ ਤਿਆਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਵਿਵੇਕ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨੀਤੀ ਦੇ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਏਜੰਸੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।29

ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੀ ਮੰਗ

27. ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਲੋੜ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਕੁਮਾਰੀ ਮਾਧੁਰੀ ਪਾਟਿਲ 30 ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਅਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ਾਲਤਾ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸ ਪੱਖੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਤੋਂ ਇਨਪੁਟ ਸਿਰਫ ਚੋਣਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ, ਇਹ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਮੰਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਤਸਦੀਕ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਝਿਜਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਕਸਰਤ ਇੱਕ ਆਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ, ਇਸ ਲਈ, ਮਾਮੂਲੀ ਸ਼ੱਕ ਵਿੱਚ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਯਕੀਨੀ

ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਗੈਰ-ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲਾਭ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਹੈ ਜੋ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੰਨੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

28. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮਾਮਲਾ ਇਸ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਅਭਿਆਸ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪਹਿਲੂ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ, ਸਾਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਢੰਗ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਅਚਨਚੇਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ (ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ) ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ)। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਹਿਲੂਆਂ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ। 30.7.2011 (ਜਦੋਂ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਅਤੇ 31.8.2012 (ਜਦੋਂ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ) ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਭਿਆਸ, ਸਾਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਗੰਭੀਰ ਸ਼ੱਕ ਦੇ ਨਾਲ ਛੱਡਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਉਚਿਤ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਤੀ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਦੇਸ਼ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ, ਯਾਨੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ, ਜਿੰਨੀ ਜਲਦੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸਹੂਲਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ।

29. ਮੁਸੀਬਤ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲੂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਿਰਫ਼ ਉਸ ਚੋਣ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਅਗਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੀ ਯੋਗ ਹਨ। ਉਹ ਸਿਰਫ਼ ਵਿਦਿਅਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਹੀ ਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹਨ (ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ), ਸਗੋਂ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਵੀ। ਇਹ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

30. 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵਿਕਾਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਧੀ ਹੁਣ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਚਿਤ ਕਾਰਜਪ੍ਰਣਾਲੀ, ਹੁਣ, 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਨਵੀਂ ਤਸਦੀਕ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ। 2012 ਦੇ ਨਿਯਮ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਪੇਚੀਦਗੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ।

31. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਮੱਸਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਅਭਿਆਸ ਅੱਜ ਤੋਂ ਛੇ (6) ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਭਾਵ, 31.3.2020 ਨੂੰ

ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਪੂਰਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਚੰਗੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਸਾਰੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ, ਸਾਡੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਨੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜੇ ਵੀ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਅਭਿਆਸ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਰਿਪੋਰਟ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਵੀ ਜਾਤੀ ਵੈਧਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਾਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਜਾਂਚ ਦੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 2012 ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 7 ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

32. ਅਸੀਂ ਨੋਟ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਿੱਜੀ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵਜੋਂ ਉਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਟੈਗ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸੇ ਲਾਈਨ ਵਿੱਚ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਰਾਜ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਮੱਸਿਆ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਹੁਣ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

33. ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥ ਤੋਂ ਸੁਚੇਤ ਹਾਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੀਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਅਵਿਵਹਾਰਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਮਰੱਥਾ ਵਾਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੂਹ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। ਅਣਗੌਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਮਿਤੀ 30.7.2011 ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਮਤੇ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਠਿਤ ਪੜਤਾਲ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਸਾਰੇ ਅਸਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ ਅਤੇ ਤੁਰੰਤ ਨਸ਼ਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦਿਆਂ, ਪ੍ਰਮਾਣ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੁੜ-ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪਾਏ ਗਏ ਸ਼ੰਕਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਪੀੜਤ ਧਿਰਾਂ ਦਾ ਪੱਖ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਵੈਧਤਾ

ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਅਭਿਆਸ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਫੀ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੂਰਨ ਨਿਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ, ਜਿਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 142 ਦਾ ਲਾਭ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਤੀ ਜਾਂਚ ਕਮੇਟੀ ਲਈ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਹ ਉਪਰੋਕਤ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰੇ। ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਜੋ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਉਹ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ, ਯਾਨੀ, ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਸੈੱਲ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਸਹੀ ਅਭਿਆਸ ਦੁਆਰਾ, ਸਿਰਫ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਰੀ ਕਰਨਾ।

34. ਅਸੀਂ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਅਭਿਆਸ 2000 ਦੇ ਐਕਟ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਅਤੇ ਗੈਰ-ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿਰਫ ਹੱਕਦਾਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਭ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ।

35. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਕੇ।

ਦੇਵਿਕਾ ਗੁਜਰਾਲ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate